

Vinni volikogu jätkab 17 liikme ja ühe valimisringkonnaga

Vinni vallavolikogu otsustas 27.juunil toimunud istungil määrata Vinni Vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvuks 17 liiget ja moodustada Vinni Vallavolikogu valimiseks Vinni valla haldusterritooriumil üks, 17-mandaadiline valimisringkond.

Volikogu otsustas moodustada 20.oktoobril 2013.a toimuvateks kohalike omavalitsuste volikogude valimiseks Vinni valla valimiskomisjon, mille esimees on vallasekretär Vaive Kors ning liikmed: Gustav Saar, Mart Villup, Inga Saar, Kaja Inno.

Valla valimiskomisjoni asendusliige nr 1 Maie Lepasaar ja asendusliige nr 2 Iivi Kaunismaa.

Lisaks neile küsimustele otsustas juunis toimunud volikogu määrata Vinni vallas Piira külas asuva, Piibehe katastriüksuse jagamise tulemusena tekkivatele katastriüksustele sihtotstarbed.

Nõutusti maavara kaevandamise loa andmisega Aktsiaseltsile OG Elektra Vinni kruusamaardlas Salimäe kruusakarjääris senise kaevandamistegevuse jätkamiseks.

Vilde monument läbis uuenduskuuri

Vinni Vallavalitsus on valmis saanud Pajusti klubi ees asuva Eduard Vilde monumenti ja selle ümbruse uuenduskuuriga, mis annab väärikale autähisele rohkem avarust.

Monumendi juurde viib nüüd lai plaadist tee, vanad paeplaadid on uuesti laotud ning ka monumenti puitosa sai uue ilmastikukindla värvikihi.

Vinni vallavanem Toomas Väinaste sõnul lubab eesti kirjandusklassiku korrasatud autähis vallal julgesti Vilde aastale vastu minna.

E. Vilde monumenti autor on skulptor August Vomm, projekteeris E. Vilde nim. kolhoosi peaarhitekt Ilmar Bork. Monument avati 6.märtsil 1965. aastal, Vilde 100-ndal sünniaastapäeval.

Aga miks ikkagi toimus E. Vilde juubeli tähistamine vabariiklikul tasandil Pajustis? Endel Molotoki toimetatud kogumikus „Eduard Vilde nimeline kirjandusauhind“ on monumenti saamislooga kohta kavandatud mälestusmärki kirjanikule juubeliga (märtsi alguseks) valmis ei saa, ning seepärast hakati otsima teist läbi viia. Virumaa-meis Arnold Green (Ministrite Nõukogu aseesimees), kes oli

pandud juhtima pidustuste ettevalmistusi, tuli mõttele tuua pidustused Vilde eluga seotud paikadele võimalikult lähemale, ja miks mitte kirjaniku nime kandvasse majandisse. Nii ta helistaski oma heale sõbrale August Lepasaarele, kes pärast läbirääkimisi kolhoosnikuga oli öelnud: „Teeme ära“. Igatahes juubelipidustused paljude kõrgete külalistega Moskvas, Tallinnast jm meedia kõrgendatud tähelepanu all läksid korda. Kiidusõnu majandirahvale öeldi palju.

Omaette julgustikk oli võtta oma ölü kirjaniku mälestusmärgi valmistamine ja ülesseadmine, sest aega oli selleks vaid mõni kuu. Ilmar Borgile meenus kohe hea sõber skulptor August Vomm, kelle nõussesamine käis kiiresti ning algas pingeline töö: esmalt savi, siis kivistõmmis, seejärel pronksvalu ja lõpuks viimistlemine. Omaajaga aega ja vaeva nõudsid mälestusmärgi asukoha ettevalmistamine – (ikkagi külmunud pinnas), graniitplokkide viimistlemine ning tammepakkudest tagaseina kokkuseadmine nii, et jääks mulje üksteise peale laotud raamatutest. Puitosa meisterdasid majandi puidutsehhi mehed, nimekoopia kirjaniku allkirjast – sepistas majandi sepp Herbert Õunapuu.

Avamisel öelnud Linda Vilde kirjaniku büsti kohta: „Eedi mis Eedi.“

Alumisel pildil on näha monument uuenägu.

Hilje Pakkanen

Eduard Vilde monument avamise aastal 1965, foto: P.Pere, kirjastus „Kunst“, Kalju Lillepuu kogust.

Tudu sisseõitu ehib autähis Tudu metsapunktile

Laupäeval, 3. augustil avati Tudu päevade raames Tudu arengus olulist osa etendanud kunagise Tudu metsapunkti asutamise 65. aastapäeva puhul autähis kunagistele juhtidele.

Jämedatest palkidest koosnevale autähisele on paigaldatud kõigi metsapunkti juhtide nimedega käsisaed meenutamaks Tudu inimestele olulist ettevõtet, mis andis tööd ja leiba Tudu kandi rahvale ning kujundas suurelt jaolt Tudu aleviku kaasaegse näo. Autähisele paigaldatud kahemehesaed jäävad meenutama metsapunkti algusaegu, mil metsatöid tehti kirveste, käsisaagide ja hobustega. Autähise kõrvale on istutatud noored puud. Aeg näitab, kas sellest kasvab välja parki või vägev allee.

Tudu metsapunkt tegutses üle poole sajandi, ajavahemikus 1.10.1948 – 31.12.2001. Tudu metsapunkti on läbi aegade juhatanud: Avo Lill, Rudolf Lepp, Ernst Ellermäe, Aleksander Lepik, Simo Nõmme, Avo Lill, Heldur Ahman, Olev Põdersalu, Mati Pihlak, Rein Strauch, Tõnis Siil, Uno Muruvee, Hillar Leer, Tõnu Ploom.

Möödunud sajandi 70-ndatel – 80-ndatel töötas metsapunktis 200-300 inimest. Täna metsapunktile ehitati Tudusse saun, lasteaed, kool, haigla, söökla, klubi, elumajad. „Kui tol ajal koordineeris külaelu ja aitas inimeste probleeme lahendada metsapunkt, siis praegu lasuvad need ülesanded vallavalitsuse õul,“ rääkis vallavanem Toomas Väinaste autähise avamisel. Valla jaoks pole Tudu olnud ääremaa, vaid tegus keskus, mida vald on toetanud nõu ja jõuga. Praegu on aktuaalne kooli püsijäämine. Toetame Tudu kooli püsimist algaval õppeaastal üheksaklassilisena ja edaspidi kuueklassilisena. Täname kõiki, kes kooli eksistentsi oma südameasjaks on võtnud.“

Mälestusmärgi avamisüritusel esinesid Avinurme puhkpilliorkester ja Avinurme naiskoor. Kunagises poe- ja kohvikuhoones Rakvere mnt 3 majas oli avatud fotonäitus Tudu lastest ja metsapunkti ajaloo. Tudu juurtega Marika Vartla, kes praegu juhatab MTÜsid Huviakeskus Savikoda ja Viikingid, rääkis, et fotonäitus tekkis suguvõsade ajaloo uurides. „Koduloo uurimise käigus sattus käte äärmiselt huvitavaid ja armsaid vanu fotosid, mida kuidagi ei raatsinud näitamata jätta ja sellest sündis mõte panna pildid vaatamiseks välja teistelegi. Tudu on suguvõsade küla, selgus, et üks meie suguvõsa suits ulatub päris muinasaega välja, kui Tudus võis kokku lageda viis suitsu. Niivõrd auväärse ma-

Tudu metsapunkti autähise avamiselt. Vasakult: end. Tudu metsapunkti viimane juhataja Tõnu Ploom, AS Virumaa Metsatööstus meister Riina Mölder, AS Virumaa Metsatööstus juhataja Rein Strauch, end. Tudu metsapunkti juhataja Uno Muruvee.

terjaliga kokku puutudes otsustasime, et me ei lase seda küla välja surra, vaid teeme Tudust pärandkultuuri küla.“ Algust on sellega juba tehtud. Tudus asuvad läbi aegade ehitatud majad kompaktselt koos, mitte läbisegi, mistõttu saab neid erinevaid maju Tudus hästi eksponeerida. „Oleme märkinud tänavad silptidega, mille ärde ehitati majad 1930-ndatel või kus asuvad saepurbarakid, sotsgorod jne.“

„Tudu päevadel viibisid Lääne-Viru maanaiste seltsi sõbrad Kuo-volast, kes olid Tudus toimunud pärandkultuuri päevast koos omalaadse tri-atloniga väga vaimustuses, nad imestasid, kuidas keskustest nii kaugel pärapõrgus selliseid imelisi asju tehakse,“ rääkis Uno Muruvee.

Vinni vallavanem Toomas Väinaste lausus avamisel, et valla jaoks pole Tudu olnud ääremaa, vaid tegus keskus, mida vald on toetanud nõu ja jõuga. H.Pakkaneni fotod

Vinni valla teed on heas korras

Tänavu suvel toimus kõigi aegade suurim kruusavedu vallateede hoolduseks 4,5 tuhat tonni.

Praeguseks on enamus teid kõik üle käidud ja kus vaja, seal ka kruusa peale veetud. Samuti on kõik teed greiderdatud. Vallaelanikud peaksid seda märganud olema. Viie-palli süstemis võib vallateede seisukorda hinnata hindega neli pluss, kui teeservi mitte arvestada.

Kruusateed nõuavad järjepidevat hooldamist. Seetõttu greiderdatakse valla kruusateid teist korda üle. Kõige rohkem lõhuvad kruusateid suured põllumajandusmasinad ja metsaveotaktorid, samuti mõjub teepooledele halvasti valesi, tee poole künatud põllud. Samas anname endale aru, et teed on mõeldud sõitmiseks, s.o kasutamiseks - tuleb põlde harida ja metsa teha ja seega ka meil tuleb teid hooldada.

Avalik kiri maaomanikele, et teeservi tuleb oma maa piirides võsast, puudest ja ülekasvanud hekkidest puhtana hoida vähemalt kahe meetri laiusel. Tänan kõiki maaomanikke, kes seda teehooldusnõuet täidavad ning kutsun üles ka seniseid nõude eirajaid

oma meelt muutma. Lausa teeni kasvavad puud, võsa ja hekid lõhuvad teehooldustehnikat ning vähendavad liiklusohutust, kuna halvendavad nähtavust. Teisalt hoiavad teeservades kasvavad puud ja põõsad kauem niiskust ega lase teel kuivada ning neisse niiskesse kohtadesse tekivad augud kiiremini.

Kõigil valla kõvakattega teedel toimus kevadel lõõkaukude parandamine. Kuna teedehoolduseks vajaminevat raha omavalitsustel, sh ka Vinni valla napib, siis pindasime vajaminevat teedest kõige vajalikumad teelõigud. Kolmekordse pindamisega muutsime tolmuvabas kilomeetri jagu teid. Vaatamata ebapiisavale teede korrahoiurahastamisele võib sel aastal vallateedega rahul olla.

Vinni-Pajusti piirkonna kruusakattega teedel teostasid hooldustööd OÜ Olt&Ko, Viru-Jaagupi piirkonnas OÜ Voore Farm, Roela ja Tudu piirkonnas AS Lasila Betoon. Kruusa pealeveo ja greiderdamistööd teostas AS Eesti Teed. Sama ettevõtte teostas kõvakattega teede hooldustööd.

Peeter Kalvet, majandusnõunik

Suur tänu kõigile Tudu triatloni sponsoritele ja abijõududele!

Aitäh, Tender Ehitus OÜ, Würth AS Rakvere esindus, Autoekspert, Pikarem OÜ ja Raivo Siimut, Duve AS, Eldur Lepik, Hawaii Express, Ehel OÜ, Auto Rasivere OÜ, Pajusti Ehitus Grupp OÜ, Jaan Salin, Rein Olesk, Taivo Liiv, Virumaa Veepumbakeskus OÜ, Aldar Treiding, OÜ Reimerland, Ellen Põdersalu, Raviskog OÜ, MTÜ Viikingid, AS Viru Ölu, Vinni Vallavalitsus!

Aitäh kõigile taustajõududele, ilma kellelata Tudu triatloni läbiviimine on mõeldamatu!

25. Tudu triatloni korraldajad

Triatlon annab Tudule oma näo ja kutsub spordisõbrad sohu

See oli 1989. aastal, kui Tudu mehed eesotsas Riho Mäe ja Uno Muruvee otsustasid hakata korraldama kohalikku triatloni, kus võisteldakse, nagu triatlonil kombeks - ujumises, jalgrattasõidus ja murdmaajooksus. Omapärane, lausa eksootiline on aga koht, kus triatloni läbi viiakse - Tudu soodes ja rabades - Järvesoo, Punasoo ja Sirtsu soo ümbruses.

Rasketes tingimustes rabas ja soos ringilippamine tekitab alguseaegadel teatud seltskondades nõutust, mille alla Tudu triatlont liigitada, sest pole nagu õieti rahva-ega tervisesport, pole ka päris triatlon. Liiga tappev, liiga pikk, liiga eriline. Täna on harjutud, et igal augustikuu esimesel laupäeval toimuv triatlon on rahvatriatlon ekstreemsemad tingimusi ihkavatele triatlonisportlastele ja -sõpradele.

Esimese triatloni start oli Tudu mõisapargi teel, kus käesoleval ajal on finis. Kõigepealt sõideti ratastega, siis ujuti üle Tudu järve ja lõpuks joosti Suigu kaudu Tudusse tagasi. Praegu algab võistlus ligemale kilomeetri (u. 800m) pikkuse ujumisega üle Tudu järve, millele järgneb 1,5 kilomeetrit jooksu üle laugastega raba, edasi 17 km jalgrattastega sõitu mööda metsateid ja kõige lõppu 5 km jooksu maanteed pidi Tudusse.

Tänu triatlonile on korrastatud järve ümbrust, järve ääres ühteist korda tehtud, rajatud veest väljatulekusi. Foto: erakogu.

Starti minek Tudu järve ääres. Foto: erakogu

Esimesel aastal oli viis osavõtjat: Kalju Allak, Priit Videvik, Kaldi Roost, Toivo Mihhailov ja Riho Mäe. Kõik esimesed võistluse läbi teinud said ümmargusel, 20. triatlonil korraldajate poolt tänutäheks kaela juubelimedalid.

Kuuldus huvitavast, eksootilisest ning hästi korraldatud triatlonist levis üle Eesti, nii et mõnel aastal on osavõtjaid olnud isegi üle seitsmekümne. Praeguseks on triatlonist osavõtjate arv jäänud pidama 50-60 peale. Tullakse kõikjalt üle Eesti, on tulnud kaugemaltki, et võistelda Eesti ühel vanimal triatlonil. On jäänud Tudu triatloni sõbrad - mõnus ja sõbralik kamp. Riho Mäe on meenutanud, et ükskord, kui Viitna triatlon oli samal päeval, tegid vennad Veilbergid selle läbi ja kimasid kohe siia, jõudsid veel õigeaks ajaks starti, tegid Tudu triatloni ka otsa. Südantliigutav. „Meie eesmärk ei ole osavõtjate arvu kasvatamine, kuna osa rajast kulgeb tallamisõrnal pinnal ja siin tuleb loodusega osata arvestada,“ rääkis triatloni korraldaja Uno Muruvee.

Igal aastal tuleb tal käia taotlemas keskkonnametnikelt ekstra luba võistluste läbiviimiseks. Seni on luba saadud, mis näitab, et triatleedid oskavad loodust hoida. Kartused, et triatlonil lõhutakse

25. Tudu triatloni võitis Ago Veilberg

Laupäeval, 25. korda toimunud Tudu triatloni võitis tamsalulane Ago Veilberg tamsalust ajaga 1.13:12, kes edestas poole minutiga teiseks jäänud Vinni VAKi võistlejat Kevin Vabaorgu ja oma vanemat venda Meelis Veilbergi pea kahe minutiga.

Kuigi Kevin Vabaorg lõpetas üle Tudu järve ujumise esimesena ja tegi ka kiireima rattasõidu, sai otsustavaks Ago Veilbergi kiirem jooks.

Parim naine oli Relika Toome Vinni VAKist ajaga 1:22:03, teine Sandra Schmidt Viru spordiklubist ja kolmas Rita Toome Vinnist. Kokku tegi raske raja läbi üksteist õrnema soo esindajat.

Tudu triatlonil peetakse arvestust ka osavõtjate peale. Ainsana on kõik 25 Tudu triatloni läbi teinud triatloni algataja Riho Mäe. 20 korda on triatloni läbi teinud Priit Videvik, 19 korda Margus Lepp ja Margus Soidla, 18

korda Kaldi Roost.

Omanäolisel Tudu triatlonil, kus võisteldakse üle Tudu järve ujumises (800m), 1,5 km pikkuses rabajooksus, 17 km rattasõidus ja 5 km maanteejooksus, osales 64 võistlejat üle Eesti.

Triatlont teeb eriliseks see, et auhindade jagamisel ollakse helled: meeles peetakse vanimat ja noorimat osavõtjat, auhinnatakse omakandi parimaid, loositakse välja auhinda, nii et iga lõpetanu viib Tudu toredast võistlusest kaasa meene. Näiteks seekordse, 25. triatloni 25. lõpetaja sai auhinnaks kahe ja viie numbrilise kujulise kringli. Noorim osavõtja oli 11-aastane Argo Raie Harjumaalt, vanim 68-aastane Rein Kane Loksalt.

Parima Tudu meessportlase tiitli pälvis üldkokkuvõttes 16. lõpetanud Roost Siim Mäe ja Riho Mäe ees. Tudu naistest oli parim Lea Saapar Kärt Mäe ees.

siht tallamisega liiga ära, pole tõeks osutunud. Uno Muruvee sõnul teevad Tudu soole palju enam liiga sü-

Kaks kanget korraldajat ja võistlejat. Seekord sedapidi: Uno Muruvee Riho Mäele medalit kaela riputamaks. Foto: erakogu.

gised jöhvikkalkäijad.

Tänu triatlonile on korrastatud järve ümbrust, järve ääres ühteist korda tehtud, rajatud veest väljatulekusi, mida saab kasutada ka kohalik rahvas ujumas käies. Tudu triatloni ja kohaliku elu edendamiseks loodud MTÜ Tudu Haridus- ja Spordiselts on sõlminud RMK-ga koostöölepingu, milles on kirjas kavandatud tegevused järvel ja selle ümbruses aastani 2017.

Triatlont tulemuste kõrval peetakse arvestust ka osaluslootude peale. Kõigest seni peetud 25 Tudu triatlonist on osa võtnud triatlont mõtte algataja Riho Mäe. 11 meest on võistluse osalenud kümme ja rohkem korda: Riho Mäele järgnevad Priit Videvik 20, Margus Lepp ja Margus Soidla 19, Kaldi Roost 18, Indrek Lepiksaar 16, Ago Veilberg 14, Meelis Veilberg 13, Erki Etverk 12, Jaanus Bauman ja Assar Tops 11 korraga. Meelis Veilberg on viimased kümme triatlont olnud viiel korral esimesena ja viiel korral teine. Temale kuulub ka Tudu triatlont läbimise rekord 2005. aastast ajaga 1.07.25. See on nii kõva aeg, et näiteks Ago Veilberg võitis tänavu ligi viis minutit nõrgema ajaga.

Veerandsaja aasta jooksul on triatlont juhtunud ka mõndagi tagantjärele naljakat. 17. triatlont aastal 2005 juhtus nii, et võistluse favo-

riit, narvalane Aleksandr Latin eksis soisel rajal laugaste vahel ära. „Avalal üle soojärve ujumises tuli 190 cm pikkune Aleksandr Latin Ago Veilbergist rohkem kui minuti jagu kiiremini vastaskaldal veest välja. Kuid järve kaldalt kuni jalgratasteni tuli ligikaudu 1,5 kilomeetrit kulgeda mööda tähistamata rada, sest laugaste vahel teeb igauks nagunii haake nii nagu heaks arvab. Latin eksis paraku niimoodi ära, et „kodutee“ leidmiseks tuli tal korra isegi kidura männi otsa ronida. Lohutusauhinna sai ta taskulambi, millel ka kompass peal,“ kirjutas toona Voka mees Kaarel Schmidt „Põhjarannikus“. Kaarel Schmidt on üks neid mehi, kes terve perega triatlont võistlud ja pööranud nii oma pere Tudu triatlont usku. Kairi Schmidt tegi samal, 2005. aastal naiste rajarekordi.

Kahekümne viie aasta jooksul on vahetunud osavõtjad, muutunud abi-

on tulnud kohtunikud ja ajavõtjad omade seast välja õpetada,“ räägib Uno Muruvee. Rakvere ametikoolis õppiv noormees Hardi Liuhka tegi video-otseülekanne triatlont rajalt, mida sai jälgida ka internetist. Sel moel on triatlont saanud Tudu noortele omamoodi n-õ tunniväline vabaaine, mille kogemused tulevases elus kõrges hinnas.

Uno Muruvee kiitis võistlejaid, kes eelistasid Tudu triatlont mitmetele teistele samal nädalavahetusel toimunud võistlustele. Tänavuse Tudu triatlontiga samal nädalavahetusel peeti Pühajärvel Baltimaade suurim triatlont festivali TriSmile, mis siiski Tudu triatlontist osavõtta ei vähendanud. Kokku osales veerandsajandal triatlontil 64 võistlejat üle Eesti. „Üritusi toimub suvel üle Eesti väga palju ja väga eripalgelisi, kui omal ajal paistsime oma erilisusega teiste seast silma, siis nüüd on uusi, n-õ oma nägu otsivaid tegijaid juurde tulnud.“

Võitjad saavad Tudu omanäoliselt võistlusele kohase omapärase klaasmedali, kinkekaardi ja purgi kohaliku mett. Auhiinna ei jää ükski pingutava raja läbinu. Meeles peetakse vanimat ja noorimat osavõtjat, auhinnatakse omakandi parimaid, loositakse välja auhinda, nii et iga lõpetanu viib Tudu toredast võistlusest kaasa meene. Näiteks seekordse, 25. triatlont 25. lõpetaja sai auhinnaks kahe ja viie numbrilise kujulise kringli. „Olen võistlejaid rajale saatmas öelnud, et mul on teile kaks uudist. Hea uudis on see, et kõik saavad auhinnad. Halb aga see, et nüüd tuleb hakata võistlema,“ muigab Uno Muruvee.

Tudu triatlont kohta on tekkinud ka oma legendid. „Meil on käibel ütlus, et kes Tudust tahab endale naist võtta, see peab enne Tudu triatlont läbi tegema,“ rääkis Uno Muruvee. „Mõni on seepeale triatlont läbi teinud ka.“

Tudu triatlont ümber ja kõrvale on aja jooksul tekkinud aja jooksul Tudu päevad, mis toovad korraks koju käima võõrsil elavad endised tudukad ja pakuvad elevust midu sellesse jumala poolt unustatud paika. On olnud käsitööpäevad, tehtud näitemängu, kuulatud kontserte, korraldatud kokkutulekuid, löödud tanttu. Seekordsete Tudu päevadega tähistati Tudu metsapunkti 65. aastapäeva Tudu asula arenguloos olulist osa etendanud ettevõttele autähise avamisega.

Tudu triatlontist on saanud Vinni valla üks nn vapiüritusi, mis rikastab ka Lääne-Virumaa sündmuste kalendrit. Küsümusele, kas triatlontiga jätkata, on ainult üks vastus. Jaatav. Ei rahvas ega võistlejad taha kuulda triatlont ärajäämisest.

Kes Tudust tahab naist võtta, peab enne triatlont läbi tegema. Selline on legend. Ja seda on ka järele tehtud. Õnneks pole palju vaja: torti, portfelli, ülikonda ja meest, kes triatlont ses kostüümis läbi teeks! Foto: erakogu.

Hilje Pakkanen

Rein Kivimäe on näinud metsapunkti tõusu ja hääbumist

Pool sajandit Tudus elanud ja Tudu metsapunktis töötanud Rein Kivimäe peab metsa ja puitu endale väga hingelähedasteks. 40 aastat oma töömehe elust on pühendanud Tudu metsapunktile ja selle aja jooksul on ta näinud metsatööstuse arenegut Druzba mootorsaagidest kaasaegse tehnikani välja. Tema silme eest on läbi jooksunud Tudu metsapunkti hüilgeajad ja vaikne kustumine.

Praegu pensionipõlve pidav Rein Kivimäe teab täpselt, millal ta Tudu metsapunkti tööle tuli – see oli 3. jaanuaril 1963. aastal. Ta oli siis 23-aastane. Esimeseks ametiks oli remondilukksepa amet, sealt edasi töötas ta metsakünniku-meistrina, vastutades kolme raiebrigaadi töö eest.

„Sel ajal, kui mina metsapunkti tulin, käis töö juba Druzba-mootorsaagidega, raske käsisaagide aeg oli möödas.“ Traktorid vedasid mahavõetud pikad tüved oksalaasijate juurde, sealt laasituna laadimisplatsile, kus kraana laadis pikad tüved metsa-raudteevagunitele - paarikutele.

Rein Kivimäe mäletab aegu, mil traktorid töötasid puugaasiga ja traktoreid „toideti“ puuklotsidega. Mäletab ka metsas töötavaid elektrijõujaamu, mis vastavalt töö edenemisele vagunitega mööda metsa-raudteed edasi veeti. Jõujaamad varustasid elektrisaage elektriga.

Tudus oli lausa terve raudteetöölise brigaad, kes siis vastavalt sellele, kuidas metsas töö edasi liikus, ka raudteed metsasihte mööda rajas. Nüüdseks on relsid metsast peaaegu kõik üles võetud, vaid mõnes kohas, kus seda omal ajal kätte ei saadud, on relsidele jäme mets peale kasvanud.

50-ndatel käisid lisaks Tudu oma metsatööliste metsapunktis tööd tegemas ka kolhoosnikud, täitmas riiginormi, mis kolhoosidele peale oli pandud. Sel ajal kolhoosis juuget palka ei makstudki. Siin aga said inimesed töö eest head tasu.

Tudu ajalool tähtsamate ajalooliste daatumite kõrval on üks päev, 16. juuli 2001, mis jagab tudukate elu enne- ja tormijärgseks ajaks. Üks varasem torm, 1967. aasta oma, mis üle Eesti väga suurt hävitustööd tegi,

läks Tudust veidi kergemalt üle. Nii käisid Tudu metsatöölised abiks Aegviidus tormimurdu likvdeerimas. Tol ajal töötasid Tudu metsades ka võõrtööjõud Taga-Karpaatiast. Nemand said töö eest vabu limiite eterniidi muretsemiseks, mida tootis tollal Kunda tsemenditehas. Eterniiti viidi Karpaatidesse sealset elamuehitust turgutama.

70-ndatel tuli Rein Kivimäe „metsast välja“ ja teda pandi alumise lao juhatajaks. Ladu tegeles peamiselt pikkade tüvede järkamisega.

Kõike tehti maksimaalse kasutuse peale. Kõige hinnalisem puitmaterjal oli kasepuust suusapakk, seejärel labidavarre too-

rikud, mis läksid Pärnusse „Viisnurga“ suusa- ja mööblivabrikusse. Võib öelda, et iga eesti inimene on omal ajal suusanud Tudu metsas kasvanud kasest tehtud suuskadega ja hoidnud käes labidavart, mis pärit Tudu metsadest.

Ka vineeripuit oli kõrge väärtusega, seda viidi Tudu metsadest Tallinna vineeri- ja mööblikombinaati. „Mäletan, et kasetüüka otsast tegime saabaste ja kingade liistupakke, neid kasutati puuetega inimestele jalatsite valmistamiseks. Seda oli omajagu tülikas toota, meil polnud sellist metsa võtta, kust sobivat liistumatrijali sai teha.“ Paar koormatäit ikka aastas saadi ikka kok-

Vildelased käisid külas tammsaarelastel

Päev pärast E.Vilde kirjutatud I.Vihmari lavastatud „Prohvet Maltsveti“ esietendust Albu vallas Kukenoosi viljakuivatis vöstitäie valla kultuurihuvilise kätte ja vaatas ära nii etenduse kui kohtus esmakordselt Albu valla Tammsaare nim. kirjanduspreemia zürriiga. Sõidul oli mitu eesmärki: vahetada kogemusi auhindade väljaandmisel, alustada vaststikust koostööd ning oma Vilde aasta tegemiste valguses saada osa Albu valla kultuurielust.

Vinni vallavanem Toomas Väinaste lausus kokkusaamise sissejuhatuseks, et mõlemal vallas on oma suured kirjanikud – Albus Tammsaare ja Vinnis Vilde. „Meie hakkasime auhinda välja andma aastal 1965, kui oli Vilde 100. sünniaastapäev, teie aastal 1978, kui Tammsaarel oli sajas sünniaastapäev.“ Kunagiste kolhooside algatus on nüüdseks üle võtnud valla. Albulased otsivad eelmisel aastal ilmunud teoste hulgast kõige tammsaarelikumat, Vinni omad kõige vildelikumat teost.

Kaalumisele minevate teoste nimikirjade kokkusaamisega, rääkimata nende läbilugemisest ja otsusele jõudmisest, on eriti kiire albulastel, sest juba 30. jaanuaril, Tammsaare sünniaastapäeval, tuleb Albu vallavanemal Kalju Kertsmikul vallamaja trepil järjekordne laureaat üldsusele teatavaks teha. Siin see konks ongi, kuidas saada kätte ja jõuda läbi lugeda kõik möödunud aastal ilmunud eesti kirjanike teosed (suur osa teoseid näevad ilmavalgust vahetult jõulude eel). Nii käivad albulased lisateavet hankimas raamatukogude kõrval ka raamatupoodidest, samuti võivad kirjanikud ise oma teoseid kandidaadiks soovitada. Vajadusel küsitakse nõu kirjanike liidust, helistatakse oma „usaldusisikule“ Mari Tandile. Enamasti saadakse hakkama oma jõududega, kuid hea oleks vastastikku ka infot vahetada. Vilde zürriil on, tulenevalt Vilde sünniaastapäevast märtsi algul, vaagimiseks veidi enam aega. Nende kahe auhinna vahele mahub ka Virumaa kirjandusauhind, mis hüütakse välja omavalitsusliitude poolt Eesti iseseisvuspäeva paiku. Siiski on ainult korra olnud nii kirjanik kui tema teos mõlema kirjandusauhinna laureaat

Kaks zürriid Tammsaare nimelise muuseumi trepil Vargamäel.

üheaegselt - see on Hando Runneli „Laulud eestiaegsetele meestele“ aastal 1989.

Vilde zürrii on oma töösse edukalt kaasanud Vinni-Pajuti gümnaasiumi kirjandushuvilised noored, kelle arvamusga ka arvestatakse. Nii kasvab peale uus, auhinda edasiviiv põlvkond. Et Albus gümnaasiumi ei ole, siis noorte kaasamine meie moodi on neil raskendatud, kuid nemad teevad selle tasa Tammsaarega seotud omailoominguvõistluste ja võistlugemiste korraldamisega. Malli on võetud rahvuseepose „Kalevipoja“ ettelugemisest Rakveres jt kirjandusüritustest. Selgus, et Albus pingutatakse selle nimel, et kirjandusauhinna tegemised oleksid laiahaardelisemad ega hõlmaks ainult laureaadi väljakuulutamise perioodi.

Tammsaare zürrii on välja andnud ka väikesi eripreemiaid mõne eriti silmapaistva teo puhul.

Vilde kirjandusauhinna suurus on 640 ja Tammsaare omal 500 eurot, mõlemad tulevad omavalitsuste eelarvetest.

Albulased on proovinud auhinnaraha koguda ka annetuste korras, kuid nimetamisväärsed eduta. Ehkki preemiasumma pole teab mis suur, on kirjanikud olnud maarahva tähelepanust meeldivalt üllatunud nii seal kui siin. Ka on preemia aidanud mõnd kirjanikku rohkem loetavaks teha ja nähtavale tuua. Raamatukogudes on pärast laureaadi selgumist auhinnaraamatul tükiks ajaks lugejate järjekord.

Saime osa Albu kultuurisüvest – käisime uudistamas Albu mõisa ja sealset Marimekko tekstiilide näitust, tegime tiiru peale Tammsaare muuseumis Vargamäel. Olimes röömsad albulaste lahkest vastuvõtust. Kui ka kõike näha esimese korraga ei jõudnudki, siis vallavanemad olid ühte meelt: küll jõuab, ots on lahti tehtud.

Teel koju arutati elavalt juba järgmist korda, millal Vargamäe kanti tagasi minna; kodus olles uurime hoolega oma valda, kuhu ja millal albulased vastukülas-käigule kutsuda.

Hilje Pakkanen

ku.

Tol ajal läks puitu ekspordiks vähe, alles majandussula ajal hakati Tudu kasepuitu Soome ekspordima. Ekspordist saadav raha läks tol ajal ministerruumidele. Päris ilma me ei jäänud, vastutasuks hakkasime saama kergeid välismaiseid Partner-mootorsaage ja muud uuemat tehnikat.

Töö tootlikkus, samuti tööohutus kasvasid tohutult, kui tuli uus, operaatori puldist juhitav 1500-millimeetrine ketassaag ja hakkas asendama seniseid elektrisaage. Kui enne seda oli kogu estakaad järkajaid ja palgi edasilükkajaid täis, siis nüüd polnud tööliisi enam niipalju vaja.

Rakvere Metsakombinaadi direktor Mihkel Pärnpuu hankis Moskvast ka Soome päritolu laudade ja palkide löikamise Laimet-pingi, mille operaatoriks ta mind kutsus. Sellel pingil töötasime kahekesi: üks löikas ja opereeris, teine sorteeris saetud materjali.

Rein Kivimäe olnud ka vaneminseneri ametis, mis tähendas temasugusele metsamehele kontorirootiks hakkamist. Töö siuks oli töönormide, palkade kalkuleerimine, igasuguste paberite täitmine, mis talle aga üldse ei istunud.

Metsameeste töö oli väga raske. Sellel töötl said inimesed viis aastat varem pensionile. Väljas tuli olla iga ilmaga, nii vesistes kui 25-30 kraadiste külmade ja kuumade-ga. Ka ei peetud vanasti nn linnulaulupühi, kus metsatöölised on lindude pesitsemise aegu keelatud. Külmal ilm muutis teed kõvaks ja siis oli hea metsa teha. Käre pakane lubas teha soolanke, seal oli muul ajal töötamine võimatu. Suvel võtsime metsa peamiselt kõrgematel kuivematel kohtadel Pölulas, Aegviidus jm. Täna on toonased liigniisked ja soised metsaalad Tammsalu EPT poolt kuivenduskraavidega ammugi ära kuivendatud. Vaja oleks uus kuiven-

Tudu metsapunkt metsameeste päeva eel

Nõukogude ajal oli 19. septembril metsameeste päev. Sel puhul ilmus ajalehes „Punane Täht“ 1971. aastal metsameeste päeva eel pikk lugu Tudu metsapunktist.

Loo sissejuhatuses öeldakse, et Tudu metsapunkt oli sel aastal võitnud juba neljal korral üleliidulise sotsialistliku võistluse.

Tudu - see on metsakond, haigla, sovhoosi osakond, lasteaed, kool, raduteejaam, metsapunkt. Praegusele Tudule annab ilme viimane. Aegade jooksul on siinseid komeid, tavasid ja elulaadi kujundanud mets, metsalõikamine, metsatöölised.

Metsatöölise elu kirjeldab ajakirjanikule elupõline tudulane Artur Linamaa nõnda: „Tudusse tulin 6-aastaselt. Isa oli algul mõisa-, siis riigimetsavaht. Seitse suve pidasin karjasepõlve. Mis siis Tudus oli? Mõisahooned, heinalaud, magasiniait ja praeguse radutee juures paar maja. Tudus hakkas kasvama pärast 1923. aastat, kui Tudusse tuli raudtee. Metsatööliseks läksin 17-aastaselt. Lõiganud olen nii ühe- kui kahe-mehega. Said endale paraja paarimehe, ei siis temast nii kergesti loobunud. Paarimehest olen palju. Algul löikasin ühe vööraaga, siis koos vennaga. Üks endine paarimees elab praegugi Tudus. Ilusat metsa oli vanasti (Eesti ajal. Toim.) Tudus ümber palju. Metsatöölised elasid barakkides. Hobusega veeti mets raudteejaama. Hiljem tulid ka mõned autod. Siis käis metsatöö ikka rohkem talvel. /.../ 1948.-1949. aastal ehitati metsapunkt metsa raudtee. Raudtee läks Rebu küla alla välja, peale selle veel haruteed. Ega see metsatöö olnud kerge leib. Praegusega ei saa võrrelda.“

Raielangile on vahel rohkem kui 60 km maad. Hommikul, kui mehed tööle sõidavad, on ilmad juba karged. Häälid metsas on selged ja kajavad kaugele. Käivitatekse metsaveotraktorit. Selle hele ragin peletab puudelt linnud. Seejärel hakkab pürisema mootorsaag. Matsatades langevad maha puumürakad, siis mõiratab metsaveotraktor ja summutab kõik. Metsaveoteel urahtab pika diisliga veomasin. Korraaks vilksatab üle tee metskits. Kaugemal „ajab lõuad laiali“ tüvede laadija ja tõstab tüved metsaveoautole.

Tööd raielangil on lehes meenutanud Ago Aasamets: „Kella seitsme ajal hommikul hakkame Tudust sõitma. Poole kaheksaks või veidi hiljem jõuame langile – nii kuidas kaugus on. Öhtul oleme kella neljani, vahel ka kauem. Sügisel, hilissügisel, lumeta talve hakul on metsas töötada kõige parem. Raskem on suvel, siis vesi lausa kukub. Palav. Rohkem kui pool piimannu veetagavarast kulub varsti. Paar kilo-

dusing peale teha, sest Tudus on tasane maa ja metsakuivendus teatud aja tagant tõstaks metsade tootlikkust.

Riigi poolt anti metsapunkti töötajatele tasuta vatijoped ja -püksid, kiivrid, samuti suvine töörietus. „Raske töö tõttu oli meie puhkus pikem kui töötajatel mõnes teises ametis ja töökohal. Meile oli ette nähtud 24 päeva puhkust ja seda sai eegelina välja võtta suvel. Lisaks anti iga kolme aasta järel üks kuu puhkust lisaks. ITP-töötajad, kelle hulka ka mina raiemeistrina kuulusin, said sellele lisaks veel 12 päeva. Mäletan, et ühel aastal puhkasingi lausa 60 päeva. Iimestati, mis töö see küll on, kus niikaua puhata võib.“

Vaatamata paljudele hüvedele tungis metsatöölised ei olnud, kuid metsapunktis inimestest puudus ka ei olnud. Suurem tung oli metskonda. Siia tuldi metsatöölised kaevandustest, kui seal pensionile jääd. Päris metsapunkti asutamise alguses tulid metsapunkti tööle ka need, kel võimude tagakiusamise tõttu oli probleeme töö leidmisega. Metsatöö eest maksti üldiselt hästi.

Metsa mahavõtmise kõrval tegeldi ka metsaistutamisega, seda tööd tegid peamiselt naised. Naisi töötas ka metsalangemistöödel. Rein Kivimäe meenutab kangeid naisi, kes rasket ja suurt kirvest viibutades oksti laasisid – Serg Salmel, Danilkin Ainot, Jürjev Valjat ja paljusid teisi.

Metsatöölised olid reeglina positiivse ellusuhtumisega röömsameelne rahvas. Positiivset ellusuhtumist on läbi elu endas kandnud ka Rein Kivimäe, kes on senini seltskonna hing.

Pensionipõlves tööst vaba mehe, armastab nokitseda puutöö kallal. Oma kätega on ta kodus meisterdanud mööbli, ja nii on puu ja mets tema kodus toast välja astumatagi.

Rein Kivimäe jutu kirjutas üles Hilje Pakkanen

grammi kaalust läheb kindlasti. Söögiisu üle ei saa aga ükski metsamees kurta. Eriti ränk on olla metsaveotraktori. Ei puhu sinna tuuleõhku. Kergem on seal, kus tehtud harvendusraiet. Pole känd kannus kinni.“

Lõpplaos on kaks tüvede tükeldamise liini. Tähtsaim neist on poolautomaatliin PLH-2. Vintsid tõmbavad metsaveoautodelt tüved. Ükshaaval antakse jämedamad neist poolautomaatliini etteandmise transportööridele. Juhtimispuuldis istub mees, kes määrab ära puude edasisse saatuse. Tüve jämedamast otsast saab saepalk. Edasi paberit-, vineeri-, tiku- ja suusapakud, toepuud kaevandustele, küttepuud.

Kuinatab ketassaag ja palk libiseb vastuvõtulauale. Mööda transportööri sõidab see kõige kaugemale. Edasi-tagasi liiguvad kaks pukk-konsoolkraan. Kaugemal asuval platsil asub kaabelkraana KK-20. Sinna varutakse „mustadeks päevadeks“, lume lagunemise ajaks, tüvede tagavarad. „Kuni 3000 tm,“ ütles Roland Sikka metsakombinaadi peakontoris.

Lõpplaos maile jääb ka taaratsheh. Selle juhataja Karl Ülejõe näitab kahte saeraami ja ketassaage. Palgid saavad siin laudadeks. Taaralaudu saadetakse Tallinna Eksperimentaaltaara Kombinaadile. Koopereerimise korras valmistatakse veel labidavart ja parketitoorikuid. Taaratsheh töötab kahes vahetuses. Leiba teenib seal oma 60 inimest. „Aastas tarvitame oma 18 000 tm ümarmaterjali,“ ütles Karl Ülejõe.

Metsapunkti kontoris piüame koos tehnilise juhataja Ilmar Pajupuuga selgusele jõuda, palju aastast metsa Tudust läbi käib. „77 000 tm on tänavune plaan, ütleb tema. See ületatakse kindlasti. Peamine raskus langeb esimesele kvartalile - 28 000 tm. Metsaveomasinad on 11. Ühtekokku on autosid 26, sh kolm bussi. Metsa langetab 11 kompleks-brigaadi. Need jaotatakse nelja vooluliini ehk meistrijaoskonda. Inimeste arv on kõikum. Suurem on see aasta esimeses neljandikus. 287 teavaks tulema aasta keskmine. Muret peavad need, kes paigast paika rändavad. Ei ole neil töödistsipliini.“

Muresid on metsapunkti ja kogu Tudu rahval teisiigi. Asulas, kus on rohkem kui pool tuhat elanikku, puudub korralik tööstuskauplus. Toidukaupadega varustamine jätab soovida. Vahel pole muud kui konservid. Sai endalgi ringi vaadatud. Letid on päris lagedad. Äärmiselt vähe liigub subprodukte ja vahel pole vorstigi. Kõige suurem mure on aga see, et puudub söökla.

Selle põhjaliku ülevaate on kirjutanud V.Hein.

Avame kergliiklustee beebikäru ralli ja ühise kepikõnniga

Vinni vald on saanud valmis kergliiklusteede ehitusega Pajusti ja Vinni alevikus, mis ühendab omavahel varasemad kergliiklusteed Pajusti-Piira ja Vinni-Mõdriku suunal ning uue lõiguna Pajusti-Kakumäe 1,9 km pikkuse lõigu. Kokku lisandus valla kergliiklusteedele tänava kolme kilomeetri jagu uut kergteed.

Projekt läks maksma 480 000 eurot, milles EASi osa moodustas 320 000 eurot ja ülejäänud oli Vinni valla omaosalus. Kergtee ehitas AS Eesti Teed Virumaa piirkond, omanikujärelevalve teostas Tarpaprojekt OÜ.

Vallavanem Toomas Väinaste tänusõnad kuuluvad kergliiklustee arendamisega hästi hakkama saanud valla arendusnõunikule Gustav Saarele.

Kümne aasta pikkuse kergliiklusteede ehitamise perioodi tulemusena saab vallarahvas nautida sportimist kergliiklusteedel Kakumäelt kuni Rakverre Bauhofi kaupluseni välja, kokku kümme kilomeetrit ühtejärge sõitu. Pikkemal teel on rahvas rohkem hajutatud, mis tähendab ohutumat liiklemist kerg-

liiklusteel, rääkimata juba liiklusohutusest maanteel.

Kergliiklusteede pidulik avamine toimub neljapäeval, 15. augustil kell 11 Pajusti alevikus Tartu maantee ja A.Lepasaare tänava ritsmikul, kust antakse start valla liikumishuvilistele kepikõndijatele, ratturitele ning beebikärrurallile. Ühiskõnd toimub Pajustist Kakumäele ja tagasi, beebikärruralli aleviku lõppu ja tagasi. Samas saab sõita rulluisudega, avatud on laenukasutus suurusel rulluisude ja turvaravustuse laenukasutus. Korraldajad paluvad osalejatel üritusele tulla ohutusvestides, et juhtida sel moel tähelepanu liiklusohutusele. Ohutusvest on olemas nagunii igaühel, vähemalt autojuhtidel on see kohustusliku turvaravustuse osa. Uus kergtee Pajusti aleviku vahel on meelitanud liiklema arvukalt sõitjaid ning üksteisega arvestamist tuleb harjutada nii liiklejatel kui kohalikel elanikel. Ja miks mitte teha siis seda siis üheskoos sel toredal avamisüritusel helkurvestides. Pakume jooki, aktiivsemaid ootavad auhindad.

15. august on ühtlasi ka rukkimaarjapäev, mistõttu teeme väikese kummariduse vallamaja esisel muruväljakul asuval vanale aurukatlatle, kus seome mõned rukkivihud, pakume värsket rukkileiba ja soovime rukkikülville ilusat edenemist. Ehk võlume üheskoos aurukatlat välja vilegi! See väärikas puuküttega aurukatel on pärit Rasiverest, toonase Ed. Vilde nim. kolhoosi esimehe August Lepasaare kodutalust. 1955. aastal toodi see Pajusti karusloomafarmi, kus teda kasutati jõumasinana. Uue tehnika kasutusele võtmisega ei viidud katelt vanarauaks, vaid paigutati piduliku tseremoonia saatel 1971. aastal farmi territooriumile kui mälestusmärk August Lepasaarele. Kohal oli ka Ed. Vilde nimelise kirjandusauhinna laureaat Mats Traat, 20. sajandi algupoole eesti talu elu käsitleva romaani „Tants aurukatla ümber“ autor. Vinni vallavalitsus avas restaureeritud aurukatla 40 aastat hiljem, 2011. aastal. Taas oli kohal E. Vilde kirjandusauhinna laureaat Mats Traat, kes pälvis samal aastal Vilde kirjandusauhinna eesti maaelu möödunud sajandi 40-ndate pöördelisi aegu kajastava romaani „Õelate lamp“ eest.

Hea rahvas, olete kergliiklustee avamisele oodatud!

Hilje Pakkanen

Selle suve rõõmud

Mis annab suvi eakale? Eks ikka tervist, sest päike soojendab su ihuliikmeid ja hingel on soojem. Hing on midagi nüisugust, mida on raske defineerida, aga mulle tundub, et mida vanemaks me saame, seda rohkem hakkame oma hinge peale mõtlema. Kas teadlikult või alateadlikult me püüdleme täiuse poole – et meie vaim saaks toitu, ihu oleks terve ja hing ei tunneks end üksikuna.

Sellest on lähtunud ka Mõttelõng oma tegemistes. Igal suvel on toimunud väljasõite Eestimaa avastamiseks ja veel on palju paiku, mis vääriksid vaatamist.

Sellegi suvel on koos valla rahvaga reisinud ka Mõttelõnga eakad.

9.juulil leidis aset väljasõit Rocca al Mare vabaõhumuuseumi, Kadrioru parki, metsakalmistule. 17.juulil väljasõit Äksi jääaja keskusesse, mille käigus külastasime ka Elistvere loomapraki ja käisime ära Põhja-Eesti kõrgeima, 166,5 meetri kõrguse Emumäe tipus. Nägime ära kultuuriselt side roogasalle, Vahur Kersna poolt inspireeritud hääbuvate küladepingi koos kõrvalasuva küladepuuga. Küladepuude okstele oli kinnitatud külade nimedega silte, olgu siis hääbuvate või täies elusjõus olevate külade omi.

Saadjärve kaldal asuvas Äksis külastasime Jääaja muuseumi, kus sai näha jääaja loodust ja loomi – mammutit tema elu- ja suruajal, koopalõvi, ürghirve ja teisi loomi. Ekskursiooni viis läbi giid, kes andis põhjaliku ülevaate jääaja jälgedest Eestimaa looduses ja eesootavatest muutustest.

Sel ajal, kui pool gruppi liikus giidi-

Vinni valla kultuurihuvilised Rocca al Mare Eesti Vabaõhumuuseumis. Foto: Hilje Pakkanen

ga muusueemis, sõitis teine osa grupist plastjuki parvel Saadjärvel. Saadjärve suurim sügavus on 25 ja väiksem 8 meetrit. Parvesõidul anti selga päästevestid, mis olid ühtlasi ka järvel puhunud tuule kaitseks. Saadjärv on väga kalariikas, seal saab ahvenat, haugi, rääbist, angerjat jt kalu.

Äksist siirdusime Elistvere loomapraki, kus saime näha Eestis elavaid loomi looduslikus keskkonnas. Lodusharidus kulus kõigile marjaks ära.

18. juuli pakkus elamus teatrisõpradele. Sõitsime Albu valda Kukenoosi viljaaita Ingomar Vihmari lavastatud Ed. Vilde „Prohvet Maltsvetti“ vaatama. Mängisid erinevate teatrite näitlejad - Liina Tennosaar, Evelin Võigemast,

Kleer Maibaum, Märt Avandi, Mihkel Kabel jt.

Enne etendust oli veel ekskursioon A.H.Tammaa muuseumis Vargamäel ja tutvusime ka Albu mõisaahoonetega.

Elamusi kui palju. Ole ainult ise valmis. Mine kaasa, võta osa kõigest, mida pakutakse. Valla buss, sõit prii - inimene, mida ihkad sa veel!

Saad uusi teadmisi, elad kaasa Maltsveti jüngritele. On mille üle järele mõelda, teistega mõtteid vahetada.

Koos käimine, üks mõtlemine, üks tundmine – ja sa ei ole enam üks, isegi, kui oled ükski.

Vilve Tombach
Pajusti klubi eakate klubi
“Mõttelõng” president

käes, võib raha olla kaduma läinud. Vastupidi - tänaseks näitab meie kogemus, et kõik Eesti pensionifondid on oma loomisest alates kasvanud ja seeläbi kasvatanud inimeste pensionivara. Tegelikult on tänaseks pea kõik teise pensionisamba omanikud jõudnud sinnani, kus pensionikontol seisab samavõrra palju raha kui sinna sisse makstud või enamgi.

Paljud ei tea ka seda, et teenitud tulu hakkab ka ise omakorda lisa teenima. Nii et kui sambasse pandud eurost saab poolteist eurot, teenib edaspidi lisa juba poolteist eurot ja samas vaimus edasi. Ehkki keeruline arutada, on see nähtus nimega „liitintress“ kasulik just siis, kui kogutakse pikema aja jooksul.

Tähtis on teada ka seda, et mida varem kogumise algustada, seda kindlam võib tuleviku suhtes olla - seda rohkem jõuab kontole koguneda ja seda paremat tööd saab teha liitintress.

Kahjuks ei saa me ära unustada, et tulevikus sõltume iseenda tänastest otsustest ja oleme ise endale pensionimaksud pensionärid. Sestap tasuks igapäev elust hoida, et raha kontol kasvamise asemel sootuks kahaneb. Siin läheb pahatihti meelest aga üks oluline asi - pensioni kogumise ootamine pikaajaline säästmine. See, kui kontol oleva summa väärtus kõigub, ei tähenda, et kui pensionile jäämine

Vinni Punnid hullult põneval Maidla LeMansil

Vinni Punni rahvas Maidlas. Foto: erakogu

26.-27. juulil toimus punnivõrrihuvilistele suur ja vägev üritus – Maidla LeMans 2013. Sõit algas reede õhtul kell kuus ja lõppes laupäeval samal ajal. Tegu oli punnivõrri 24 tunni sõiduga, s.t sõideti tõesti 24 tundi järjest, igas võistkonnas 2-4 sõitjat, aga üks võrr. Niisiis pidi seesama üks ratas vastu pidama terve sõidu.

Võistlustulle läks 56 tiimi, lõpetas 55. Vinni Punn oli esindatud kahe meeskonnaga. Kahjuks üks võrr, nähes nii suurt rahva- ja rataste hulka, „minestas“ üsna alguses ära ning „teadvusele“ enam ei tulnudki ja meie üks tiim siis oligi ainuke katkestaja. Teisel tiimil läks paremini - üldarvestuses tulime 45. kohale, standardklassis 35. kohale, läbides 384 ringi, kilomeetrites umbes sama palju. Võitja meeskond läbis 24 tunniga 965 ringi.

Kuna sain raja ääres sõitu palju jälgida, võin öelda, et pole enne midagi taolist näinud. Masinad olid hülled, samuti mehed nende seljas. Au neile kõigile! Tsiiklote motokross pole pooltki nii põnev. Sõita tuli ju ka pimeduses, ainukesed valgustajad ratastel olivad lambid, mõnel kiivril kaevurilambike

abiks. Kui masin ära väsis, sõideti boksi, veidi putitamist ja järgmine punnijünger hüppas sadulasse. Kuna ühe meie punni „süda“ jäi seisma, aitasime teisi varuosadega, piltlikult öeldes – meie punni oli juppide doonor teistele võrriidele. Sellest oli ainult hea meel, võitis ju ikkagi sport! Vahepeal paistis, nagu ei olekski tegu võistluse ja konkurentidega - kõik aitasid kõiki, selline suhtumine tegi südame soojaks. Tore oli olla üks nende seas!

See oli üritus, mis ei unune niipea. Leidsime hea sõbra, kes on nõus meid edaspidi nõu ja jõuga natuke aitama. Ka meie omistatud FAIR PLAY auhind ootab rakendamist varuosade muretsemise näol. On ju tulemas järgmised sõidud, millel tahaks kaasa lüüa, selleks on vaja kõvasti vaeva näha, tehnikut piinata ja sõita, sõita, sõita. Aga Vinnis on päris kanged inimesed seda ala harrastamas, meie juba nii lihtsalt alla ei vannu!

Aitäh kõigile, kes meid toetanud on, kes seda hinges hoidnud ja hoiavad ehk ka edaspidi! Kohtume järgmisel võistlusel!

Ly Räpo

Palju õnne, sündis inimene!

Olge tublid isad-emad, küll saab inimene temast...

Maribel Mirt - 29. mail
Emma Lein - 20. juunil
Gloria Grünfeldt - 22. juunil
Cassandra Lill - 28. juunil
Eleonora Notta - 1. juulil
Kaur Raudsepp - 9. juulil

Ostan vanaraha, münte, kopikaid, paberraha, märke, marke, postkaarte. Kojukutsed tasuta, hea hind, raha kohe. Tel 5665 5551

Müüa kuivad küttepuud. Lepp 40 l võrgus. Transport tasuta. 5567 5755

Mälestame lahkunud vallakodanikke

Aeg peatub hetkeks igaviku sillal...

Milvi Ehasalu	23.02.1947 - 21.06.2013
Ago Reks	20.04.1931 - 26.06.2013
Riho Laud	13.04.1964 - 29.06.2013
Jakob Uudevald	16.05.1922 - 01.07.2013
Ülo Põhjala	17.01.1942 - 08.07.2013
Vaike Truman	25.03.1928 - 12.07.2013
Helmine Lumiste	10.08.1931 - 16.07.2013
Toivo Tammik	25.07.1945 - 25.07.2013
Enn Kullamaa	13.08.1961 - 25.07.2013
Hermann-Heino Leo	01.09.1921 - 26.07.2013

Koduvalla Sõnumid

Väljaandja: Vinni Vallavalitsus
Tartu mnt 2, 44603 Pajusti.
Tel 325 8650, e-post:
vallavalitsus@vinnivald.ee.
Toimetaja Hilje Pakkanen, tel 32 58
657, 5565 9396,

e-post: hilje.pakkanen@vinnivald.ee,
hilje.pakkanen@gmail.com.
Tasuta.
Toimetuse ei vastuta reklaamide sisetest.
Juulis lehte ei ilmu. Kaastööde saatmise tähtaeg on 13. august.

Ise endale pensionimaksja

Nii Eestit kui ka paljusid teisi arenenud riike ootab juba lähitulevikus ees olukord, kus pensionäre on palju ning töörahvast aina vähem. Ja see süveneb veelgi. Sestap peame kõik hakkama ise endale pensioni maksma. Ja seda ei tee me mitte siis, kui vanaks jääme, vaid juba täna, panes iga kuu 2% teenitud tulust tuleviku tarbeks isiklikule pensionikontole. Riik lisab sellele omalt poolt 4%. Pensioniraha hoidja, kelle hooleks tulevane pensionär oma raha usaldab, peab seda hästi hoidma ning teenima panema just nii suuri riske võttes, kui tulevane eakas soovib.

Paljude inimeste silmis tekitab pensionisammaste süsteem kahtlusi. Pensionikogujate usaldus sai eriti kannatada siis, kui riik otsustas raskel ajal peatada endapoolsed maksed inimeste pensionikontodele. Siiski oli ka sel ajal võimalik endal pensioni edasi koguda ning umbes kolmandik teise sambasse kogujatest seda ka tegi. Need inimesed saavad vahepealsete aastate eest riigi käest järgmise nelja aasta jooksul 6% pensioniraha se-nise 4% asemel. Samas saavad ka need, kes vahepeal ise kogumist ei jätanud, riigilt 6% pensionikontole, kui on valmis omalt poolt lisama 1% brutopalgast ehk maksma nelja aasta jook-

sul ise 2% asemel 3%. Isiklikku pensionimaksust saavad vabatahtlikult tõsta aga ka need, kes vahepeal makseid jätkasid. Mil-leks? Eks ikka selleks, et pensionipõlveks paremini valmis olla.

Piskuhaaval säästmine on paraku enamikule meist jõukohasem kui korraga suurte summade kõrvale panek või kinnisvara täiendav soetamine. Aga ka natukesehaaval säästmine on tuleviku seisukohast igal juhul parem kui üldse mitte säästmine. Seega tasub tulevikus ära ka 1% võrra suurem sissemakse teise pensionisambasse, mis tänast elukvaliteeti ehk vaid õige pisut mõjutab. Avaldust maksete suurendamiseks saab teha kuni 15. septembri- ni kõigis Eesti pankades ning ka internetipankade vahendusel.

Lihtsam on säästa täna kui koonerdada eakana

On inimlik, et pensioniks kogujaid muudab murelikuks, kui pangad ei suuda raskematel aegadel raha teenima panna ning koguja peab tõdema, et raha kontol kasvamise asemel sootuks kahaneb. Siin läheb pahatihti meelest aga üks oluline asi - pensioni kogumise ootamine pikaajaline säästmine. See, kui kontol oleva summa väärtus kõigub, ei tähenda, et kui pensionile jäämine